

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 6.

Norma fa.

A Sváb-hegynek ismert nevezetessége a norma fa. Azt meg kell nézni minden halandónak, ki a budai oldalra kerül. Izzad, fázad az ember míg közelébe jut, de mennie kell, hisz nevezetesség.

Mikor aztán közelébe jut, nagyot néz. Hát csak ezért cipeltek ide?

Elgörhedt fatövek az egész. Oldalában mély lyukat égetett a tűz, feljebb odvas belsejéből bagoly fészek számai látszanak, pár elkényeszeredett ág nyulik ki a törzséből, mely árnyékot nem ad, gyümölcsöt nem hoz. Körül életerős cserjék törnek a magasba, pázsit terül el, hol igazán üde a pihenés, míg e vén famaradvány alatt csak az ül, akinek más hely nem jutott.

Megkérdezzük, miért tartják ezt a vén fát, hol ifjabb, erősebb helyét fogja el, miért tartják ilyen kegyelettel? És megtudjuk, hogy valaha Mátyás király pihent alatta s ezért, bár gyümölcsöt nem hozott soha, bár hiába foglalja a helyet, gondosan ápolgatják.

E magyarázat után, mintha megszépülne a vén fa, hibáit nem látjuk, inkább pár zöld levelének örvendünk. Hadd éljen, régi idők emlékére.

De én azt hiszem, ha ez a fa azt kívánná, hogy pusztuljon körüle az életerős új erdő s irtsák ki a pázsitot, akkor egyszerre még élesebben tűnne ki a sok odvasság, szúrágós száraz galy s kettőjük

közül választva, bizony inkább őt tennék el utból.

Nem jó elkorhadt fáknak kihívni az összehasonlítást, életerős fiatal cserjével, ha a hasznosságról van szó.

A szabadelvű pártnak is van ilyen norma fája.

Valaha a haza jövőjének reménye ült árnyékában s szinte feljebb nőtt a haza bölcsének ragyogó koronájánál is. Ez az ő nimbusza. Hajh! de azóta sok tűz megromgálta, szű megőrölte, ex-lex idők megromkaltatták s ma már nem ül árnyékában csak az, kinek másutt hely nem jutott.

Kegyeletesen őrizzük azonban kevés maradványát.

Körülötte új idők munkájaként, ifjú erőben sarjad a párt, az új erdő. Gondozója védi, klauzulával kötözte, paktummal drótozta körül, hogy még gyenge, embertől, jószágtól kár ne essék benne. Ezt elvégezvén kívülről, most bent néz szét figyelő szemmel s hernyózni kezd. Az inkompatibilitás ollója épp oda csip, ahol legsűrűbb a hernyó fészek, legkövőbbek a hernyók.

És iné a megroppant fa tiltakozik a hernyózás ellen. Nem akarja tűrni, hogy körülötte új erdő támadjon, mely gyümölcsöt is hozzon, árnyékot is adjon, nála különb legyen.

A *N. Fr. Pr.* egy budapesti távirata szerint a képviselőház folyosóján egész hitelesen állítják, hogy Tisza Kálmán hozzá közel álló politikai pártbarátai előtt kijelentette, miszerint ő a revidált összeférhetlenségi törvénynek a

szabadelvű pártkörben leendő tárgyalása folyamán úgy fogja precizizálni álláspontját, hogy ő általánosságban, a részletes vita alapjául elfogadja ugyan a javaslatot, azonban abban az esetben, ha a törvénynek néhány általa szükségesnek tekintett módosítása nem fogadhatnák el a javaslat második és harmadik olvasása folyamán, tekintet nélkül arra, hogy a párt és kabinetkérdés felvetetik-e, a törvény ellen fog szavazni.

Nem jó, nem jó kihívni az összehasonlítást olyannak, kit csak a kegyelet tartogat a haszon rovására.

Hagyja el ezt az akciókat Tisza Kálmán, hiszen eredmény úgy sem kecsegteti. Ki lép talán a pártból, ha kivánságát el nem fogadják? Gondoljon Bánffyra. Hányan követték? Pedig ő jobban gondozta hernyóit. Hígyje el, hogy ha egy fa kidől az erdőn, nem sodorja magával az erdőt. Hiánya fel sem tűnik, törzsét belepíti a moha, emléket a feledés, helyét elfoglalja új erős hajtás, és a csere nem lett fájdalmas.

Maradjon ő norma fának csendesen borongva múlt idők felett, kihez elviszik majd a vándort s megmagyarázzák, hogy bár gyümölcsöt nem hozott, de valaha az ő ágai borultak védőleg a haza aspirációi felé.

Az aspiráció nem vált valóra, a védő ágak letördelöztek, de a kegyeletes emlék nimbusa megmaradt körülte.

Ezt őrizze, védje, támadni — már késő.

P—y.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A Cyrano de Bergerac szerzője.

Adolphe Brisson után* Dr. N. Gy.

1869. április elsején — ez nem fatális dátum, hiszen Bismark is ekkor született — egy szép kis fiú született Marseille városában, a Canébière szomszédságában. Szeretreméltó jóslatok közepette jött világra. A napragyogott, a mistral elült. És ekkor hirtelen tündérek gyülekeztek a gyermek bölcséje köré.

Az egyik azt mondá: ismerni és megihletni fogod a szerelmet.

A másik így szólt: Híres ember lesz belőled.

A harmadik: új dalokat fogsz zengen, melyek gyönyörűséget árasztanak az emberek fiai között.

A negyedik ezt jóslta: tökéletességre fogod vinni a vigjátékokot.

Azután jött az utolsó, a mesék csúf tündére, akit nem is hittak vo' meg s aki megbosszulta magát. Így szólt:

* Les annales politiques et littéraires 17 février 1901. Most midőn a magyar közönség oly ballatlanul olesón jut Edmond Rostand remekének magyar fordításához, s így a Cyrano de Bergerac dicsősége minden szájából hangozhatik (a Magyar Könyvtár jóvoltából) időszíneink tartjuk közölni a híres Brisson e kedves cikkét.

Életedben meglesz néked mind az, ami boldogíthat, mégse leszel tökéletesen boldog.

Mikor pedig nevét kérdezték, ezt morgogá:

Én vagyok a Nyugtalanosság tündére!

* * *

Edmond Rostand a híres phokeai városban nőtt fel. Már kezdetben szeszélyes, ötletes gyermek volt, hirtelen haragu, vissza-visszatérő pajkosságokkal. Szobáinak falain két kép függött. A baloldalon lévő egy régi urat ábrázolt, hatalmas orral megvertet, ez volt Cyrano arcképe. A jobboldalon lévő egy mélabús ifjat: ez volt a reichstadi herceg. Felváltva hol az egyiket, hol a másikat szemlélgette. A reichstadi herceg meg-megfélemlítette: Cyrano megneveztette. Már ekkor behatolt agyába homályos szemlélete annak, hogy az emberiség ellentétekből van összealkotva. Ezek voltak első drámái lezékéi.

Mikor tíz éves lett, Párisba vitték, a Stanislas-kollégiumba. Hanyagsága mellett is jó tanulmányokat tett itt. A mély és rendes iskolai tanulásonál többre tartotta azon beszélgetéseket, melyeket a szabad ég alatt a szabad időben folytatott.

Tanárainak egyike ritka ékesszólással dicsékedhetett, no meg jelentékeny orral, tehát megint mint Cyrano. Ő aztán pif luisantnak keresztelte ezt az orrot; de ezt a jelzőt nem rosszakarat sugallotta. Szerette mesterét, eltré-

fált vele, s később a következő gyöngéd sorokat ajánlotta neki:

Je crois, que si j'ai fait vraiment ma rhétorique
 C'est sous les marronniers, en t'écoutant parler.
 Tu commentais, dans ton langage poétique,
 Homère . . . et je voyais la grande mer s'enfler,

Les galères en ligne avec leurs belles proues
 Et les chlamydes d'or des Grecs étincelants,
 Et je voyais passer, le rose su les jones,
 La merveille de grâce — Hélène — a pastrès lents.

Ez időszakban már verselt is, miközben baccalaureus, majd licentiatust lett. Elérkezett a kritikus korba, midőn a tehetségesebb ifjú lelkek nagy hévvel csatlakoznak egyik vagy másik művészeti irányhoz. Rostand is lehetett volna mágus Peladannal, romanista Moreasszal, zutista Goudaud-val, botticellista Ruskin-nel, abszondista Maeterlinck-kel; azonban egy szerencsés esemény megszabadította őt mindezen veszedelmektől.

Megismerkedett jegyesével.

A fiatal leány érzékeny és nevető, szöke volt mint Ophelia, de nem oly szerencsétlen. Verseket irdogált, s elszavalta azokat Leconte de Lisle-nél, vagy meg-meglátogatta Stanislas régi növendékét. Lelkük, jellemük, szívük vonzódtak egymáshoz. Ama néhány hónap alatt, melyek megelőzték házasságukat, ártatlan, édes

A vita vége.

A hat hét óta tartó vita, mit az Adria-javaslat keltett a t. Házban, végéhez ért. Örvend rajta a szabadelvű párt, mely a vita egész tartama alatt rendkívül súlyos helyzetnek, csaknem válságnak volt kitéve; de örvend az ellenzék is, mely oly kitarlóan ostromolta a javaslatot, mert a vita vége az ellenzéknek diadalt hozott.

Az egyházpolitika óta egyetlen törvényjavaslat sem keltett ilyen nagy és szenvedélyes vitát. A csekély számú néppárt ugyszólván egymaga küzdötté végig az egész vitát. Az Ugron-pártból Polónyi, Molnár Jenő és Visontai, — a Kossuth-pártból csak Pichler segítettek neki. Anyagot a vitához tömegesen szolgáltatott maga a javaslat, mert ennek a szerződésnek nagyon sok hibája van, — táplálta azt a szenvedély, mely ismétellen fellángolt a vita hevében.

Meglepetések is bőségesen támadtak a vita folyama alatt. Az első meglepetést a Hegedüs-Rakovszky-féle leleplezések keltették. A válságból, mit ezek a szabadelvű pártban keltettek, egy párbaj és egy éretlen vicz, ünnepélyes bocsánatkérés, visszavonás és miniszterelnöki feddés árán megszabadult a párt, de a hatása ott maradt a lelkekben s ássa tovább a sirját a liberális párt »hirhedt« egységének.

Más meglepetéseket is hozott a vita anyaga. Maga az a körülmény, hogy abban a szerződésben, amelyet két teljes hónapon át készített elő a kormány és a bizottság, oly botránnyos hibákat fedeztek fel a laikusoknak tartott Rakovszkyék, olyan meglepetést szült, hogy — a mi idáig szokatlan, hallatlan volt — nyomában a szabadelvűpárton is aggodalmak merültek fel a javaslat ellen.

Meglepetés volt, hogy az új szerződés által biztosított szubvenzió a bécsi Bankvereinnak hozza a milliokat; meglepetés volt, hogy olyan kereskedelmi társulatnak akar adni a magyar állam szubvenziót és adóelengedést, amely 14% dividendát oszt részvényeseinek. Meglepetés volt a

magyar ipar bámulatos elhanyagolása, — a hallatlan adóelengedés, amilyent még senki sem kapott, — meglepetés volt a kormány meghátrálása és Howard ajánlkozása.

A szokatlanul hosszú vita még sem maradt eredmény nélkül. A kis néppárt nagy sikert ért el. Széll desavualta kollegáját, figyelembe véve az ellenzék akcióját és pártja aggodalmát — módosított a javaslaton. Igaz, hogy a magyar ipar nem nyer vele, de legalább csak addig tart az új szerződés, míg a régi tartott volna és legalább megismerte a kormány és az ország az Adriát.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 6.

Végre révbe ért az Adria hányt hajója. Széll miniszterelnök módosítása a szerződésen, bármilyen fájdalmas különben a magyar ipar újabb megrövidítése meg a tíz éves adómentesség, mégis letörte a támadás életét. A törvényjavaslat két szakaszához csak az egy Major Ferencz szólott és Széll írásbeli hibát korigáltatott ki, ennek utána pedig a törvényjavaslat mindkét szakaszát elfogadták.

Az ülés rövid ideig tartott. A végén Papp Géza előadó betérjesztette az *összeférhetlenségi törvényjavaslatot*.

Megtörtént tehát a hihetetlen!

A törvényjavaslat a Ház előtt van. Valószínűleg e hó 13-án tárgyalják.

Két beteg miniszterről van hír. Az egyik Wlassics, a ki állítólag az egyetemi tüntésekbe betegedett bele egyik minisztertanácsban. Holnap végre felépül és elmondja feleletét a Pichler-ügyben tett interpellációra.

A másik Fejérváry. Megjött már Lovranából és ma tisztelgett a királynál, hogy megköszönje annak élete megmentését. Mert valósággal a király mentette azt meg. A várpalotában elsőül Thaly Kálmánnal találkozott, aki a Sz. István-rendet volt megköszönni. Thaly, a miniszter ősrégi, de mindég lojális ellenfele ör-

vendezve üdvözölte Fejérváryt s a találkozás nagyon szives volt.

Fejérváry kitűnő színben van. Kissé sántikálva, de türethetően tud már járni.

Elnök Dániel Gábor 10 órakor nyitja meg az ülést.

Napirend az Adria javaslat.

A vita befejezése.

Major Ferencz elsőnek szólal fel a miniszterelnök módosításához. Büszkén említi fel, hogy ez a benyújtott módosítvány tisztán a néppárt érdeme. De ezzel szemben nem oszlott el minden aggálya e törvényjavaslatl szemben. Az adómentességet meghagyták az Adriának, melyet pedig első sorban kellett volna módosítani. Ez az adómentesség mindenképen káros az országra, nem igazságos, nem indokolt s nem joges.

Vádolja a szabadelvű pártot, hogy nem vette ki részét a vitából: ebből kifolyólag aggály fogja el a jövőre nézve. Nem helyesli, hogy egy ország 10 évre is ki legyen szolgáltatva egy bank-spekulációnak, amiért is kéri a javaslatot a napirendről levenni. Nem fogadja el a módosítványt.

Elnök szavazásra bocsátja első sorban a Rakovszky határozati javaslatát. A ház ezt elveti, de elfogadja Széll Kálmán *módosításának első szakaszát*.

A 2. szakasznál

Széll Kálmán kéri a második szakasz kidigitálását; olyképp igazítottassék ki, hogy a tonna-képessége a hajóknak nem 32—35000, — de 33—38.000-re javítottassék ki.

Molnár Jenő: Tessék írásban betérjeszteni.

Széll Kálmán: Azt is megteszem.

A ház az összes szakaszokat elfogadja. (Eljenzés jobbról).

Ezután fontos momentum következett.

Papp Géza betérjesztette az *összeférhetlenségi törvényről szóló bizottsági jelentést*.

Elnök: Kinyomattatik és kiosztatik, annak idején tárgyalásra tüzetik.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Május 9. Városi közgyűlés, d. u. 3 órakor.
Május 12. Népmvelési egylet gyűlése.

érintkezés fonódott közöttük. Ennek emléke van megörökítve két kötetben: Rosemonde Gérard Pipeaux-jában, s Rostand Musardises-ében.

E két kis könyv megfelel egymásnak, akár csak egy dus két hangja. Ha egyszer újra kiadják, meg kell őket kimélni a haszontalan elválasztás büntetésétől s egyesíteni kell őket egy boríték alatt. Olvasásuk egész fölfrissíti az embert. E lapokon át ezer meg ezer szépség, boldonság nyilik, lelkesedés, remények, a laudást követő föllendülés, a hit aktusai, a két egymásért élő lélek boldogsága, kik egyként öszinték és szerelmesek.

És épen ezzel hatnak, iuditanak meg. Finomultak és egyszerűk e mellett. Az elegáns világ szokásainak hódolnak. A menyasszony szép ruhákat hord, csecsebecsékkel telt, selyemmel kárpitozott szobákban lakik. Nagyvilági Chloé ő. A völgevény nem kevésbbé a la mode Daphne. 1830-as kabátjai vannak, s oly költséges nyakkendői, akár a Théâtre Français első szerelmesének. És e divatoskodás mellett is közzel járnak a természethez. Szendélyeik őszintesége odaviszi őket. Csekélységekben gyönyörködnek, Theocritos pásztorait támasztva föl. Daphne tervet főz, hogy töltsenek egy egész napot a szabadban; elmondja Chloénak, mily gyönyörűségeket fog okozni eza séta.

C'est le mois des parfums, c'est le mois des

Des robes des foulard claires, à grands rames,
Ou sur tescheveux d'ortumets un grand chapeau

Redevenus enfants nous aurons mille jeux,
Nous feront choir pes fleurs d'acacias neigeux,
Et nous attraperons de vertes sauterelles . . .

Ha aztán véletlenül otthon maradnak, van egyéb szórakozásuk. Szeszélyes mindkettő. A leány balladát akar hallani karmantyujáról. Megkapja, de meg kell fizetnie. Össze-összeperőinek sokszor merő kedvtelésből. Az ifju utálja a kacérságot, a leány a féltékenységet. Majd lecsillapodnak s megbékélnek. Ha Chloé látja, hogy Daphne csüggedt, jövődő boldogságuk elragadtatásait festi le előtte.

Magányos házikóban fognak lakni, gerliczékkel az eresz alatt. A művészet lehellete fogja átjárni szobáikat. Órájuk nem lesz, hogy alkalmatlan időt ne jelentsen; egészen egymásért fognak élni. Este megfogja neki engedni, hogy leüljön mellé a kis székre, kárpótolva e megaláztatást, a hogy a vers mondja:

Je renverserai notre tête,
En arrière sur mes genoux
Et puis, afin que les lumières
Vous soient douces, mon cher amour,
Je mettrai, devant vos paupières,
Mes doigts, comme un rose abat-jour.

Egy kis borzongás, szűzi és mégis gyönyörűséggel teljes, szól e gyöngéd so. okból. Aki ezeket írta, igazi költői lélek.

Igy teljesedett az első tündér jóvendölése Edmond Rostand-on.

Szeretve volt . . .

* * *

Két évre rá a Comédie Française függőnye a Romanesques előadására emelkedett föl. Elég rossz hírek szállingóztak a folyosón, a darab értékét illetőleg. Azt rebesgették, hogy egy gazdag kaszinó-tag a szerző, hogy illeték-telen presszió útján jutott a deszkákra. A közbizonyosság meglehetősen elfogultsággal helyezkedett el, itt-ott rosszakarattal is, hogy a »műkedvelő« darabját meghallgassa.

De ime, egyszerre csak a lyrikus vidámság, lendületesség lehellete, a hamisítatlan ifjuság csapja meg arcukat. A dialógus valóságos kis csiszolt gyémánt. Hihetetlenül bohó élecek vegyülnek a legfinomabb bájjal. Félszázada, hogy ilyesmit nem hallottak. Hisz ez merő Regnard, Musset vagy Banville. A meglepett, az elbájolt közönség nem duzzog, hanem élvez. Rokonszenve annál élénkebb, mert a jóvátétel vágya is közbeszól. Ujra tudakozódik a szerző felől. Kisül, hogy Edmond Rostand gazdag ugyan, de nem henye író, hogy mappája tele van darabvázlatokkal. Elő is adatja egymásután, előkelő barátja Sarah Bernhardt színházában, a Princesse lointaine-t, amelyet nagyrebecsülnek és a Samaritaine-t, mely rendkívüli sikert arat.

Végre, Coyuelin-t megajándékozta Cyranoval.

Aki jelen volt e darab főpróbáján, nem feledheti el a hatást, melyet tett. Valóságos őrjöngés volt, de észszerű őrjöngés, nem az az elfogultság, melyet a divat és nem a reflexió szül. Ez a diadal, melyet egymás után követ-

Az összeférhetetlenségi bizottság jelentése.

A képviselőház elhatározta, hogy az összeférhetetlenségről szóló 1875. évi I. t. cz. revízió alá vétessék. E végből egy 21 tagú külön bizottság lett kiküldve, mely megalakulván, jegyzőjét, illetve, előadóját azzal bizta meg, tegyen javaslatot a bizottságnak arra, mily irányban volna az 1875. t. cz. revízió alá veendő. A bizottság jegyzője 1897. decz. 14-én kérdő pontok alakjában előterjesztette az azokban megjelölt azon anyagot, melylyel az összeférhetetlenségi törvény kiegészítendő, illetve módosítandó lenne s a bizottság 1900. évi márczius hó 13-án s következő napokon tartott ülésében e kérdő pontokra pontonként előterjesztvén javaslatait, azokat szóbelileg megindokolta.

A bizottság hosszabb eszmecsere után a törvénynek az összegyűjtött anyaggal leendő kibővítését elhatározta s megbizta az előadót az új törvényjavaslat tervezetének elkészítésével.

A tervezet elkészülvén és a törvényjavaslat szövegének megállapítására egy hat tagú albizottság küldetett ki.

Az albizottság az előadói tervezetnek részletes és beható megvitatása után megszóvegezte a javaslatot s azt a 21-es bizottságnak előterjesztette.

A 21-es bizottság a javaslatnak részletes megvitatásánál különösen az 5. §. átdolgozásával megállapította a törvényjavaslat szövegét. Van szerencsénk az ezen jelentéshez / alatt mellékelve betérjeszteni.

Általános rész.

A képviselőház tanácskozásainak során évek óta gyakran merült fel az óhaj, hogy az 1875. t. cz. módosítása iránt nem egy oldalról hangoztatták a revízió szükségességét, részben az anyagi törvény egyes rendelkezésének homályos és hézagos volta, másrészt az eljárási szabályoknak és magának a bíraskodásnak fogyatkozásai miatt.

Mig végre a ház a revíziót elrendelte s ily értelmű javaslatnak elkészítésére a fentjelezett bizottságot kiküldte. Az 1875. I. t. cz. megalakító előtti fő cél lebegett, hogy a képviselő-

ház tagjainak s magának a képviselőháznak függetlensége az államhatalommal szemben biztosítottassék.

Ezt a főcélzt a törvényhozás, az akkori viszonyokhoz képest el is érte, mert a megalakított törvény folytán a kinevezés alá eső államtisztviselők jó része az új törvény folytán késett s az érdekincompatibilitás szabályozása is, az akkor meg fejletlen közgazdasági viszonyok mellett teljesen megfelelő volt.

Azóta azonban 26 év múlt el s hazánk közgazdasági viszonyai lényeges átalakuláson mentek keresztül.

A mezőgazdasági ipar és kereskedelem fellendült, közgazdasági életünk az új hiteltörvények, különösen a kereskedelmi törvény megalakítása által alakult.

A magyar állam egyes vállalatai, üzemei, különösen az államvasutak az egész országra kiterjednek s így az állam maga az egész közgazdasági életre sokkal nagyobb és sokkal több befolyással bír, mint ezelőtt.

Már maga ez a körülmény is szükségessé tette, hogy az összeférhetlenségi törvény revízió alá vétessék oly irányban, hogy a régi törvényben csak néhány főbb elvben körvonalozott érdekincompatibilitás tüzetesebben körülírassék, nehogy a kifejtett üzleti élet olyan ágai által, melyeket az incompatibilitási törvény nem ismert, a képviselő és a kormány közötti gyakoribb üzleti érintkezés mellett — a képviselő függetlensége veszélyeztessék.

De gondoskodni kellett arról is, hogy egyes képviselők állásukat önmagukra nézve ne használhassák, s magánérdek a közérdek rovására ne érvényesülhessen s a képviselőház tagjainak jó hite, prestige fenntartassék. A külföldi törvényhozások előtt, hasonló szabályok megalkotásánál, többé-kevésbé ugyanez a cél lebegett. Csakhogy ezen szabályok egyszerű átültetése, vagy az arra vonatkozó törvények egyszerű recipiálása azért nem volt lehetséges, mert a külföldi államok parlamenti és közgazdasági viszonyai lényegesen eltérnek a mi viszonyainktól. A külföldi törvényhozások e kérdést tisztán saját viszonyaik és szükségleteik szempontjából szabályozták s ezen szabályok rendszerint egyes politikai események és áramlatok behatása alatt keletkeztek, melyek a szabályoknak bizonyos különleges jellegűt adtak s más ország viszonyaira nem igen alkalmazhatók.

A kérdés helyes, teljesen megnyugtató szabályozása pedig annyira nehéz, hogy alig van Európának egy állama is, mely ezt a körülményt, de magának a parlamentnek is teljes megnyugtatóra szabályozta volna. A revízió munkájánál tehát a külföldi összeférhetlenségi törvé-

nyeknek és szabályoknak csak egyes rendelkezései voltak figyelembe vehetők.

Az elbírálás módja.

A revízió al anyaga, melylyel az 1875. I. t. cikk kibővíthető volt, csakis a képviselőházban felmerült egyes precedensek s a basáskodás alapjául szolgált egyes bejelentett összeférhetlenségi esetek szolgáltak.

A bizottság — bár erre külön megbízást a háziól nem kapott — kidolgozta az elbírálás módját szabályozó eljárást is s azt is betérjeszti. A 21-es bizottság az eljárás tekintetében, melyet ismertetni utóbb fogunk, azon véleményben volt, hogy a bíraskodási eljárás újra szabályozása, épp oly szükséges, mint az anyagi törvény revíziója, mert főleg a bíraskodás ellen (akár joggal, akár jogtalanul) hangzott a legtöbb panasz s a Házsabályokban az eljárás e részben alig volt 4—5. §-ban szabályozva s ugyan annyi szakaszban volt az összeférhetlenségi törvény összeállítására körülírva.

A bizottság tárgyalásai során fölvetett az az indítvány, hogy hasonlóan a választások feletti bíraskodáshoz, ruháztassék e jog 8 évre kísérletképpen van összeférhetlenségi ügyekben a m. kir. Kuriára.

E tekintetben az a felfogás jutott többségre a bizottságban, hogy a Ház ne adja ki kezéből a bíraskodást, de betérjeszti a bizottság a kisebbség véleményét is.

Végre a főrendiházra vonatkozó kiterjesztésről emlékezik meg a jelentés, — persze a miniszterelnök felfogása értelmében — junktim nélkül.

A király honvédszászlója.

A hivatalos lap közli:

A m. kir. Honvéd Ludovika Akadémia zászlószentelő ünnepe, Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb jelenlétében és Augustia Mária Lujza főhercegnasszony Ő cs. és kir. Fensége mint zászlóánya magas részvétele mellett, folyó évi május hó 8-ikán meg végbe.

A megállapított program szerint: jó idő esetén: hajnali öt órakor ébresztő zene lesz az intézet homlokterén és a parkban.

D. e. 10 órakor: Ő Felsége a király és az Uralkodóház tagjainak fogadása a park bejáratánál.

Öltözet a zászlószentelésre: teljes disz vagy frakk fehér nyakkendővel, a belföldi rendek nagykeresztjeinek szalagjaival; tiszték szolgálati jelvényekkel: hölgyek reggeli látogató öltözékben, kalappal.

Gyülekezés.

9 óra 15 perczkor a park nagyréjtjére kivonulnak: a növendék-zászlóalj, három századba alakulva; az akadémiai tisztikar: az 1. számú honvéd gyalog ezredtől egy század. A 16. számú cs. és kir. huszár ezredtől és az 1. számú honvéd huszár ezredtől egy-egy század, gyalog; a Terézia-akadémia, a műszaki katonai akadémia, a honvéd főreáliskola, a honvéd hadapródiskolák s a budapesti cs. és kir. hadapródiskola növendék-küldöttségei; egy tüzér üteg, a diszlóvések adásához, az akadémia gyakorló terén.

Kilencz óra 30 perczkor: a kijelölt katonai kitünőségek gyülekezése Ő Felsége a király s a legmagasabb Uralkodóház tagjainak ünnepélyes fogadtatására. Ő Felsége megérkezése után a m. kir. honvédség főparancsnokának és a m. kir. honvédelmi miniszternek és az akadémia parancsnokának jelentkezései. Ő Felsége a kivonult csapatok esetleges megismerlése után a királyi sátorba vonul, hol az oltárral szemben a zászlótartó áll fel s a zászlót, Ő Felsége ajándokát a lábhoz veszi.

Zászlószentelés.

A kivonult csapatok félkörbe állása után kezdődik a tábori mise, melyet a főtisztelendő

kező ötszáz előadás sem merített ki, nem csuda, ha féltékenységet gyulasztott. Bánatos bírálatok a lelkesedést tulzottnak, a darab értékét messze meghaladóknak nevezték. Pedig könnyen megtalálhatták volna a nyitját, ha törték volna rajta a fejüket egy kissé.

Mindenki tudja, mily vidámságot kelt a tavasz megjötté a tél fagyos boruja után. Aprilis mosolyának hasonlíthatatlan bája vannak.

Cyrano sikere hasonló tünemény ehhez. Tizenöt éve, hogy a Théâtre Libre keserűségében senyvedünk; a kétekedés, a gúny kiaszták lelkünket. Ibsen szimbolizmusa pedig igen közepes segítség volt a pusztá szárazságában. Erősítésre, eszményre, ideálra szomjuhozunk. Ekkor megjelent Cyrano s egyszerre lecsillapítá égő szomjuságunkat. Meg volt az elégtételünk, hallottunk vig darabot, amely nem vaudeville, megindító, amely nem volt vigasztalan. Kitűnt, hogy Edmond Rostandnál meg van a mozgalmasság, a drámairó, meg a szíveség, a költő adománya. Hogy lehetne ennyi fénynek ellenállani? hogy tartózkodhatnánk a tapstól?

Azt sem szabad felednünk, hogy Edmond Rostand versei teljes mértékben csak a színész szájában érvényesülnek.

A könyvben olvasva, megmerevülnek, hibái csaknem bökkenők. A deszkakon eltűnnek. A képekkel üztöt visszaélés, a jelzők halmozása a ritmus folytonos ugrádozása, elfárasztják a szemet, de a fület gyönyörködtetik.

A közönség nem tévedett. Rostandban a színpad mesterét üdvözölte, a legistább francia komikus írók igaz örökösét. Így teljesedett be a jó tündérek jóslata.

De hátra van még a rossz tündér, a Nyugtalanság tündére . . .

Bizony meglátszik az ő működése is. A humor bizarrsága, a tulságos idegesség, a lehangelődés, a lázak az ő művei; no és az a telhetetlenség nem engedi, hogy mélyre szántsa barázdáját, hanem minduntalan másfelé rántja ekéjét.

No de nem azért kegyeltje Ő az isteneknek, hogy hasznot is ne huzzon hibáiból. Nézzük csak műveit. Van közöttük pamflet, evangéliumi költemény, lovag legenda, párbajtörténet. Az Aiglonnal a történelemben vág. Végtelen mezőt befut.

A bohózatról. hőskölteményre Tabarin történetkéiről Szent Ilona szigetére szálló emlékezősekre megy át. Legközelebb ismét új dologra fog térni. Modern tárgyat választ, festeni fogja a világot, ahogy most áll, beszélni fog a néphez, moralizálni, prédikálni.

Elveszti-e önmagát ily utakon? Vagy szép tehetsége épen ellenkezőleg nyerni fog-e erőben, hajlékonyságban? Nem tudom, de bizom benne.

No de azt is képelem, hogy Rostandnak közvetlen közelben, van egy édes mosolygásu, aranyhajú tündére, aki elhárítja a rossz tündér mesterkedéseit . . .

veszprémi püspök pontifikál. Disztülzés, tisztelgés, kürtjelek.

Tábori mise.

Mise után a fenséges zászlóanya felkötői a zászló-szalagokat s kezdődik a zászlószentelés szertartása. A csapat tisztelgés, a tisztikar és növendékek kardot rántanak, a növendék-zászlóalj négyzetet alakít, a püspök szent beszédet mond s a zászlótartó az asztalra teríti a zászlót, ahová ő Felsége, az Uralkodóház tagjai és a meghívott főméltóságok kíséretében vonul. Az első három szegyet a püspök veri be »Isten dicsőségére«, egyet ő Felsége a király, egyet a fenséges zászlóanya, egyet-egyet a legmagasabb Uralkodóház tagjai. A sátorba visszatérve, ő Felsége és ő fenségeik legalázatosabban fölkeretnek nekik az emlékkönyvbe írására.

Majd a szögek beverésének folytatása következik a hercegprimás, a katonai, udvari, kormányi s más polgári kitüntetések, vagy képviselők s végül az akadémia kijelölt tanárai és növendékei által. A zene elhallgatván, a csapatok ismét tisztelgnek.

Uj sorakozásra, az akadémiai parancsnok, a zászlót magasra tartva a Fenséges zászlóanya rövid szavai után, lelkesítő beszédet mond s a zászlót átadja a növendék-zászlóaljnak. Ő Felségét háromszoros éltetéssel üdvözlök. A növendék-zászlóalj disztüzet ad s a »néphimnusz« (tudniillik az osztrák néphimnusz) hangjai mellett tisztelg.

Hódolat.

Következik a m. kir. honvédség tisztikarának hódolata ő Felsége a király előtt, tolmácsolva József kir. herceg ur, mint a honvédség legidősb tisztje és főparancsnoka által. A legkegyelmesebben adandó válasz után a csapatok tisztelgnek, legfelső parancsra diszmetet tartanak s végül ő Felségét a legmagasabb Uralkodóház tagjai, a tábornoki és tisztikar a park kapujához kísérik s hódolattal teljes búcsút vesznek.

Diszebéd.

Délután 2 órakor az akadémia vivótermében s a mellette levő tiszti kertben nagy diszebéd lesz. Az ő Felségére mondandó felköszöntést huszonnégy ágyulóvén fogja hirdetni.

Diszbál.

Este 9 órakor a diszbál lesz a diszteremben és a tiszti kaszinó helyiségeiben. A fenséges zászlóanya képviseletében Klotild kir. hercegnő s ő cs. és kir. fensége lesz kegyes az Akadémiát megtisztelni.

Kedvezőtlen idő esetén: a hajnali ébresztő elmarad, ő Felsége fogadása a főkapunál lesz, a zászlószentelés az akadémia kápolnájában történik s a mise is ott tartatik. A diszebédet a növendékek számára a tornateremben tartik. A disz bált változatlanul megtartják.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg rendes havi ülését, melyen jelen voltak: dr. Beöthy László elnöke alatt, Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, dr. Walner Odón tiszti főjegyző, Hranyczy Károly árvászéki elnök, Sipos Nrbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós pénzügyigazgató, valamint dr. Popp Aurél kir. alügyész, Varro Domokos kir. főmérnök, Hegyesi Márton, id. Markovics Károly, Lovassy Ferencz, Szabó József, gróf Tisza Kálmán, Zigre Miklós, valamint alispáni előadókként Baranyi András és Keszthelyi Zoltán tb. főjegyzők, dr. Cziffra Kálmán és Balogh Elemér aljegyzők.

Az alispán jelentése.

Az egészségügyi állapot kedvezőbb volt, mint az előző hónapban, ugyanis a hivatalos orvosok 4053 beteget gyógykezelték és így 496-al kevesebbet, mint márczius hónapban.

A rovenyfertőző kórok közül előfordult:

1. reucsoló toroklob 33 esetben, 9 halálozással;
2. kanyaró 188 esetben 1 halálozással;
3. vörheny 87 esetben 4 halálozással;
4. hökhurut 13 esetben, halálozás nélkül;
5. hasi hagymáz 11 esetben halálozás nélkül;
6. fültömrigy lob 1 esetben halálozás nélkül;

Rendőri bonczolat 12, törvényszéki bonczolat pedig szintén 12 esetben ejtetett meg.

A kir. tanfelügyelő jelentése.

Április hó folyamán az elemi iskolák és óvodák megvizsgáltattak: Derecske, Sáránd, H.-Bajos, H.-Pályi, M.-Pályi, Konyár, Esztár, Poesaj, Kis-Marja, Margitta, Kécz, Bogyoszló, Albis, Er-Olaszi, Apát-Keresztur, Monos-Petri, Vedres-Abrány, Széplak, Bályok, Szunyogd, Bártfalva, Szalárd, Farnos, Csokaly, Szent-Jobb, H.-K.-Szt.-Imre, Vajda, Jákóhodos, Szt.-Péterszeg, Henczida, Váncsod, Saáp, Báránd, Szerep, Udvari, Nagy-Bajom, Dancsháza, Nagy-Rábé, B.-Torda, Batonyaszeg, B.-Szt.-Márton, B.-Ujfalu községekben s általában kielégítő sőt jó eredmény tapasztaltatott.

A kir. ügyész jelentése.

A nagyvárad kir. törvényszék fogházában április hó folyamán letartóztatva volt 439 férfi és 71 nő; a hónap végén letartóztatva maradt 242 férfi és 39 nő.

A rabkórházban 16 egyén ápolgatott, halálozás nem történt.

A munka keresmény 237 korona 64 fillér volt.

A kir. mérnök jelentése.

Az államépítészeti hivatal felügyelete alatt álló összes közutak és az azokon levő műtárgyak általában jó állapotban vannak.

A II-ik alföldi transverzális közút közigazgatási bejárása e hó 10-ére tüzett ki.

A kir. pénzügyigazgató jelentése.

E szerint márczius hó folyamán befizetett:

egyes adókban	61.021 kor. 33 fill.
hadmentességi díjban	1.113 kor. 50 fill.
jogilleték és díjakban	74.733 kor. 73 fill.
fogyasztási és italdobban	270.087 kor. 55 fill.
bélyegjüvedékben	63.529 kor. — fill.
dohányjüvedékben	167.817 kor. 37 fill.

Miniszteri leiratok.

Az utadó leirásnál követendő eljárásról, az iparfelügyelői kerületek megalakításáról és az iparfelügyelői szolgálatról, a Csillagtanyai állomáshoz vezető útról és az erdőmunkásokról szóló leiratok tudomásul vétettek.

A kisházai gör. kel. iskolai adó hátralék behajtását elrendelő II-od foku határozatot helybenhagyó miniszteri határozat az érdekeltekkel közöltetik.

A birtokosok és gazdatisztek közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvény életbe léptetése céljából a gazdatisztek összeírása elrendeltetett.

A vértesi görög katolikus és a kügypusztai tanítók fizetésére államségélyt folyósító miniszteri leiratok, a kérvényezőkkel közöltetnek.

A dobresti magán iskola engedélyezését kérő folyamodvány pótlásra visszaadatott.

A kazán vizsgálati utasítást mósozó leirat meghirdetettik.

Folyó ügyek.

Ezután a folyóügyek elintézésére került a sor, melyek a rájuk vonatkozó határozati javaslatok értelmében lettek elintézve:

Tanügyek.

A nagylétei, kakadi, hájói gör. kath. és a körösszegi gör. kel. tanítók fizetésének kiegészítésére államségélyt kérő folyamodványok, a vall. miniszterhez pártolólag felterjesztetett.

A jánosfalvai gör. kath. és a vekerdi gör. kel. tanítók fizetése érdekében beadott kérelmek pótlásra visszaadattak.

A kir. tanfelügyelőnek azon intézkedése, hogy Bereg-Böszörmény községben egy évre óvónőt alkalmazott, jóváhagyólag tudomásul vétetett.

B.-Püspöki községnek II-ik óvoda részleges kijavíttatására engedély adatott.

B.-Püspöki község II-ik óvónőjének váiasztására elnökül: dr. Miskolczy Ferencz küldetett ki.

Az Ugra, H.-K.-Kovácsi és Gyires községekben alkalmazott menedékház vezetőnök általában megerősítették.

Türmenstein Gabriella székelyhídi magán iskolájának megvizsgálása elrendeltetett. A nagybajomi pusztai iskola létesítésére a község utasított.

A mezőpeterdi római katolikus iskola bemutatott terveit ellen észrevétel nem emeltetett.

Hodisel, A.-Kimpány, A.-Verzár, Legyestel, Hagymás, F.-Verzár és Herzert községek, iskolák létesítésére köteleztettek.

Majd a többi kisebb posta, adó, börtön stb. apróbb ügyeket intéztek mely után az ülés véget ért.

UJDONSAGOK.

Pista bácsi.

Öszinte tisztelettel, — vagy talán jobb kifejezés, — szeretettel vesszük kezünkbe a tolat, midőn Nagyvárad városának egy érdemében megöszült, kiváló tisztviselőjének negyven éves tisztviselői jubileumáról adunk hírt. Szűcs István városi levéltárnokról van szó, akit egész társadalmunk csak »Pista bácsi« néven nevez általában.

Az ideális emberek mintaképe. A vallás, haza társadalom és a család iránti lelkesülés vezérelte minden tetteiben s megöszült fejjel, hét évtizeddel a vállán szivét most is ezek hevitik, most is azokért az eszmékért lelkesül, a melyek ezek felvirágoztatását célozzák.

Mint fiatal ember az 1848—49-iki harcokban hadnagyi rangot vívott ki magának s vitélkül küzdött a szabadság zászlója alatt hazánk függetlenségéért. Majd mint hivatalnok a nemzet a társadalom felvirágozásáért tovább folytatta küzdelmét. Mindig ideális fegyverekkel, mindig önzetlenül s legszebb jutalma az az általános becsülés, mely az öreg urnak a »Pista bácsi« nevet adta.

Tegnap töltötte be a városnál negyven éves hivatalnoki működését. Ugy hivatalában, mint lakásán igen sokan keresték fel jó kívánságaikkal. Legelőbb keresték fel tisztviselő társai, kiknek őszinte szavaira, meghatottan válaszolt az öreg ur: Hogy megvan győződve a tolmácsoló érzelmekről azt talán nem is kell mondania, hiszen aki olyan ember mint »Pista bácsi« annak csak barátai lehetnek, igen-igen jó barátai, de ellenségei nem.

Ahhoz a lelkes ovációhoz, melyben vasárnap délelőtt a tisztviselőkar Szűcs Istvánt részesítette, szívvél lélekkel vett részt városunk egész társadalmunk s mi is örömmel csatlakozunk azok táborához, kik soká óhajják látni szabadságharcunk e vitéz bajaokát, társadalmunk kiváló tagját a város szolgálatában, melynek érdekében ez ideig önzetlenül a legnagyobb elismerésre méltóan dolgozott.

* **Kihallgatás a királynál.** A király tegnap délelőtt külön kihallgatáson fogadta Károly István főherceget, a ki Budapestre jött, hogy altengernaggyá való kinevezéséért köszönetet mondjon. Az általános kihallgatáson megjelentek: báró Fejérváry Géza, tábornagyszereplő, honvédelmi miniszter, gróf Nákó Kálmán, Matlekovics Sándor és Láng Lajos titkos tanácsosok; Pokorny Ármín lovassági tábornok, báró Pereira Arenstein Alfonz követ, özvegy gróf Teleki Sándorné palotahölgy, Rudnay Konstancia urnővel, mint az országos nőképző egyesület küldöttsége, Bende Imre püspök és Fejér Ipoly főapát; Almássy Géza, Fejérváry Géza és Magyar-Kossz Géza kamarások, továbbá gróf Somssich Adolf, Géza és Béla fiaival; Sárkány József nyugalmazott táblai alelnök, Biró Tamás és Vargha Gyula miniszteri tanácsosok; Siegler Henrik és Weinrichter József vezérőrnagyok; lovag Brám Miska miniszteri tanácsos, a déli vasut helyettes vezérigazgatója; Jeszenszky Sándor közigazgatási bíró; Thaly Kálmán és Pildner Ferenc országgyűlési képviselők; dr. Vizaknai Antal miniszteri osztálytanácsos; Arendt Lajos, Lenz Viktor, báró Pflanzner-Baltin Károly és Schneider Antal ezredesek, Brabetz Gyula, Bariheldy István, Dante Ferenc és Tamássy Árpád alezredesek, özv. Munkácsy Mihályné, gróf Teleki Arvéd, Förster Géza, az orsz. magyar gazd. egyesület igazgatója; Hegezdüs Károly a technológiai muzeum igazgatója; Bogdánffy Ferenc segédhivatali igazgató és Mallasz József pénzügyigazgató; Gerő Samu honvédtörzsorvos; Dembrovsky István földbírtokos; Kühne Károly gyáros, Müller János főfelügyelő, Baló József tanítóképzőigazgató, Fritz Péter kereskedelmi kamarai titkár, Neubauer Vincencia záradfőnöknő, Nebeski Venczel nagykereskedő, Boros Samu hírlapíró és dr. Schiller Bódog.

* **Ülés a városházán.** Nagyvárad világitási bizottsága tegnap délután a városháza tanács-termében zárt ülést tartott. A tanácskozás közel két óra hosszáig tartott.

* **Ebéd a főispánnál.** Dr. Beöthy László főispán, a számonkérőszék befejezte folytán, hogy megelégedését külsőképpen is demonstrálhassa, — vasárnap délelőtt hivatalos ebédet adott. A főispánon és családján kívül jelen voltak: dr. Bulyovszky József polgármester, Rimler Károly főjegyző, Miskolczy Barnabás kir. közjegyző, Bordó Ferenc v. tanácsos, Darvassy Lajos tanácsos, Istváffy István aljegyző, Gerő Armin főkapitány, Dús László főgyógyász stb.

Az első felkészítőt dr. Beöthy László főispán mondta, ki tartalmas szép beszédben poharát a városi tisztikarra emelte.

Dr. Bulyovszky József polgármester a főispánra és családjára üritette eszmedús beszédben poharát.

A társaság a késő délutáni órákig a legkedélyesebb hangulatban maradt együtt.

* **Pótsorozás.** A kisvárosháza sorozó termében tegnap délelőtt pótsorozást tartottak, melynek polgári elnöke Miskolczy Árpád megyei főszámvéve volt. A katonaság részéről Lukács Géza honvéd őrnagy és Lausch Károly cs. és kir. őrnagy voltak jelen. Százon felül volt a hadkötelesek száma, kiket a bizottság elé állítottak s nagyrésze jelenleg fegyverképtelennek lett nyilvánítva.

* **Barnumék megérkezése.** A Barnum-féle cirkuszársulat szerdán éjjel érkezik városunkba. A fél 11 óras vonattal érkezik az első csapat és csütörtök reggel négy óráig még négy vonat fog érkezni. A rend fenntartását Baranyi Menyhért t. rendőrbiztos és egy szakasz rendőr fogja eszközölni.

* **Gerliczyné jobban van.** Nagyvárad társadalmának nagy betege, a közszeretetlen álló br. Gerliczy Félixné, — hála Isten után orvosi kezelésének és a gondos odaadó ápolásnak — a javulás útján van. A nagy beteg ágyát szeretettel veszik körül a grófok gyermekei és unokái. Leánya, Szegedyné másfél hónap óta állandóan mellette van; fia b. Gerliczy Ferenc gyakran leutazik a beteghez, kinek látogatására vasárnap Gerliczyné szül. Fejérváry Gizella bárónő is megérkezett. Husvét óta itt van ugyszólván az egész főúri család. A javulás híre osztatlan örömet kelt mindenütt, ahová csak eljut, mert a társadalom minden rétegében agódnak a nagy beteg drága életéért.

* **Eljegyzés.** Mertz Károly törekvő fiatal borkereskedő tegnap jegyezte el Nagyszalontán Pápai Zsuzsika kisasszonyt, Pápai Ferenc tekintélyes kereskedő kedves, szép leányát.

* **Keresztúti képek megáldása B.-Püspökiben.** Az elmúlt vasárnap szép és lélekemelő egyházi ünnepségnek volt színhelye B.-Püspöki díszes román stílusú temploma. A kis egyházközség buzgó és tudós lelképásztora, Karácsonyi János dr. ugyanis Königswarter Hermann báró, Kubicek Katalin urhölgy és mások adományaiból gyönyörű keresztúti vagy u. n. stáció-képeket szerzett be, melyeket Palotay László pápai praelátus áldott meg fényes segédlettel. A szertartás előtt a buzgó lelképásztor lelkes beszédet intézett az összegyűlt »kisdud nyájhoz,« melyben a szentkeresztúti ájtatosság áldásait fejtegette. Ezután Palotay László praelátus megáldotta a tizen-négy képet, melyet a kereszthajóban hét leány és hét leány tartott, majd a kereszteteket melyeket ezután a képekre tűzött, mire a képek fölfüggesztése következett a templom falára köröskörül. Végül ünnepélyes mise zárta be a lélekemelő ájtatosságot. A képek domborművű kivitelben készültek, ragyogó színezéssel s így a román stílusú templomban, melynek oltárain szintén a plasztika uralkodik, pompásan illelnek. Magasságuk a kereszt nélkül 90 centiméter, a kereszttekkel egy méterrel felül van. Szélességük félméter, ugyanennyi az egyes alakok nagysága az előtérben. A domborművű képek kivitele t. i. egy kissé festőies, az előtérben csaknem teljes szoboralakok a háttérben alacsony domborművek. Amiből ez a korai román stílus törvényeivel, sőt talán általában a dombormű stílusával sem egyezik meg, mindazáltal nem akadályozza meg pl. hogy a főrenczi keresztelőkápolna ajtajának domborművei a legszebbek közé tartozzanak, amit valaha művész alkotott. A képek anyaga mesterséges kőmassza, míg a keresztetek, egyházi rendelethez mérten fából készültek. A képek kerete gazdag román stílusú díszítéssel van ellátva. Egészen véve a buzgó lelképásztor és a jámbor hívek öröme igen indokolt, mert az új képekben a szép templom újabb s minden tekintetben méltó ékesítéshez jutott.

* **Véres verekedés.** Tegnap délelőtt egy tizenkét óra tájban a peczes-ölli várnál Gyemő Lajos péket, ki gyanútlanul ment a szekérron, kilencz óráig megtámadta. Előbb csak szóváltás, majd verekedés keletkezett. Gyemő kést rántott és a suhancok közül Farkucz Demetert megszúrta. A seb igen súlyos. Farkuczot beszállították a biharmegyei kórházba, hol gonios ápolás alá vették.

* **Vesztett kutya garázdálkodása.** Tenkéről írja tudósítónk, hogy Bőlfényéren egy vesztett kutya kóborolt s ott Kovács József gazdának Mari nevű leányát megmarta. A szerencsétlen kis leányt felszállították a Pasteur-intézetbe.

* **Uj jogtudor.** Némethy Ferenc ügyvéd jelöltet a nagyvárad fiatal jogászegeneráció rokonszenves, kiváló tagját, Hlatky Endre irodavezetőjét szombaton avatták a budapesti kir. magyar tudomány egyetemen a jogtudományok tudorává.

* **Esküdtek összeírása.** Az esküdtek összeírására vonatkozólag a polgármester a következő hirdetményt bocsájtotta ki: Az esküdtebírósról szóló 1897. évi XXXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 3300/1898. számú bel- és igazságügyminiszteri rendelet 4-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy mindazok, a kik az alábbiak szerint esküdtképesseggel bírnak folyó évi május hó 16—18-áig a városház tanácstermében az 1902. évre érvényes alaprajstomba leendő felvétel végett az összeíró bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelentkezhetnek. Az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 4-ik §-a értelmében esküdtképesseggel bír a város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó esztendőben legalább a 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet; amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, husz korona egyenes állami adónak megfelelő vagyonnal bír; vagy az adózásra való tekintet nélkül köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, oklevés; tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záróvizsgálatot letette. Nagyvárad, 1901. május hó 3-án. Dr. Bulyovszky József polgármester, mint az összeíró bizottság elnöke.

* **Testvérgyilkosság.** Borzalmas gyilkosság híre érkezik Eledről. Ottani tudósítónk jelenti, hogy a szomszédos Polyána község határában tegnap reggel szétvert fejvel, holtan találták meg Turkás Tivadar kalotai gazdát. A szörnyű véget ért embert baltacsapásokkal ölte meg gyilkosa. A gyilkosság gyanúja Turkás Jánosra, az áldozat bátyjára irányul, akivel nagyon ellenséges láb-n élt a szerencsétlen áldozat. A nyomozás megindult.

* **Elismerés egy honvédtisztnek.** A magyar kir. honvédség Rendeleti Közlönyének legújabb száma első helyen az itteni honvédgyalogezred egyik, a nagyvárad urti társaságoknak közkedvelt tagjának kitüntetését közli. Unterländer Lajos századosnak fejezte ki benne elismerését a honvédelemügyi miniszter, az egy éves önkéntesek kiképzése körül elért kitűnő eredményért.

* **12,000 korona havi tápdíj az elhagyott gyermekeknek.** A nagyvárad Fehér Kereszt-Egylet működése immár 1100 csecsemő és gyermek gondozásából áll.

Egyezer és száz a száma azon gyermekeknek, kik Nagyváradon és környékén nélkülöztek azon jó gondozást és ápolást, mely egészséges fejlődésükhöz, életben megmaradásukhoz szükséges. — Hála a kormány bölcs humanitásának — az eddig Magyarország kárára elvesztett sok-sok száz gyermek-élet megmentetik. — A belügyminiszterium részéről e célra fordított pénz valóban áldásos hasznos módon hovaforításáról az ellenőrzés alkalmával győződhetni meg. Amikor a hónap elején a csecsemőket és gyermekeket gondozó szülők vagy tápszülők a havi tápdíjat átveszik, megméretnek a csecsemők, hogy súlyban mennyit gyarapodtak, tisztán tartattak-e; jól gondozottak-e, a nagyobb gyermekek szellemi és erkölcsi fejlődése halad-e? — Ez történt tegnap délelőtt a gyermekmenhely Schlauch-téri helyiségében, a hol Rácz Odón igazgató orvos felkérésére megjelentek dr. Bulyovszky Józsefné, Mezey Vilma, Bognár Sándorné alelnökök, özv. Grünvald Henrikné, özv. ifj. Schvarcz Abrahamné, Wechsler Adolfné úrnők, választmányi hölgyek és nagy lelki örömmel tapasztalták, hogy a 12,000 korona kiosztott pénzségély valóban áldásos. Egészséges, mosolygó arcok, tisztán tartott gyermekek az eredmény.

* **Vasárnapi verekedések.** Tegnap éjjel háromnegyed 1 órakor Ferencz János, Maczucz András, Balázs Sándor, Szimok Mihály, Bihari Ferencz és Juhász János cselédek, illetve csavargók, a kolozsvári-utcai Páva-kocsma előtt meglámadták Duka György 37-ik ezredbeli közlegényt. Egy társuk Dreifuss József megugrott. Duka súlyosan megsérült, úgy hogy a katonakórházba kellett szállítani. A tetteseket a rendőrség elfogta, azonban szabadon bocsájtották őket. — Ugyancsak ekkor a »Nemzeti-szálloda« kávéházban Babrik József hentes és Nahóczky Lajos mészáros verekedett össze, úgy hogy csak a rendőrök segítségével tudták őket széjjel választani.

* **Rainer főherceg beteg.** Bécsből jelentik telefonon, hogy Rainer főherceg ágyban fekvő beteg és állandó orvosi felügyelet alatt van.

* **Eltűnt kisfiu.** Özv. Nagy Józsefné bodonosi lakos tizenkét éves kis fiát Józsefet elküldte valamiért anyja a faluba. A kis gyermek elment s nem is tért vissza a mai napig sem. Az esetről jelentést tettek a hatóságnak s az alispáni hivatal most körözteti az eltűnt kis fiút.

* **Az Irányi-síremlék leleplezési ünnepe.** A május hó 12-én leleplezendő Irányi-síremlék ünnepét a főváros közönsége pártkülönbség nélkül fogja megtartani. A Demokrata-kör kezdeményezésére ugyanis a Saskör, a VIII. kerületi Józsefvárosi-kör és a Demokrata-kör együttes akcióit fejtenek ki abban, hogy a főváros polgárságát pártkülönbség nélkül belevonják az ünnepségbe.

* **Szívesen látták.** Lapunk vasárnapi számában e cím alatt megjelent közleményünkbe hiba csuszott be. Kolumpár Náni cigány asszonyt ugyanis nem az 558. számú háztól dobták ki oly szerencsétlenül, hogy a karja eltörtött, hanem az 556. száma házból. A téves házszám a bejelentő rendőr által lett tévesen feljegyezve és bejelentve.

* **Mirkó herceg.** Milán király halála óta a Montenegró és Szerbia közötti viszony határozottan javult. Erre mutat az a körülmény is, hogy Mirko herceg a montenegrói fejedelem ifjabbik fia legközelebb Belgrádba jön a királyi pár látogatására. Mirko herceg ezután Pétervárra megy, a hol állítólag egy orosz hercegnőt fog eljegyezni.

* **Mibe került az afrikai háború?** Az angol hivatalos lap közli Anglia eddigi kiadásainak a délafrikai háborúra vonatkozó kimutatását.

E szerint: 1899. október 30-tól kezdve 1900. október 30-ig 261.374 katonát és 173.577 állatot (ló és öszvér) vittek Afrikába. A katonák naponta átlag 358, az állatok pedig 470 tonna élelmiszert fogyasztottak el. Tekintve, hogy minden élelmiszert hajón kellett hozni, érthető, hogy milyen rengeteg költségbe került a háború. Hicks-Beach pénzügyminiszter három milliárd és 825 millió frankra becsüli a háború kiadásait. Kivettek Afrikába 122 millió töltényt és Maxim-löveget, 1.031.000 hétcen-timéteres ágynöveget, 50.000 lepedőt, 865, paplant, 385 vízhatlan köpenyt, 715.414 bluzt, 825.902 nadrágot, — 827.500 inget, 897.976 pár cipőt, 16.470.000 pár harisnyát, 40.000 nyerges és 140.000 öszvérszerszámot. A háborúban nagy szerepet játszott a vasut és egyetlen angol hadtest sem nyomult előre a nélkül, hogy legalább 10.000 tonna anyagot ne vitt volna vonaton. A búrok 169 nagy és 200 kisebb hidat pusztítottak el. Pomásan működött a táviró, a melyet 10.145 mértföldnyire fejlesztettek és a melyek összesen 2.500.000 táviratot vettek fel és küldtek. A posta is szorgalmasan működött, mert hetenként átlag 750.000 levelet továbbított.

IRODALOM.

Az akadémia nagygyűlése. A Magyar Tudományos Akadémia elnöksége az 1901. évi nagygyűlés napjait a következő munkarenddel tűzte ki:

Május 7-én, kedden délután öt órakor az osztályok ülései. Tárgyak: A pályázatok eldöntése; új pályázatok kihirdetése, szavazás az ajánlott rendes-, levelező- és külsőtagokra; osztályelnök választása; az állandó bizottságok tagjainak kijelölése. Az I. osztály javaslatot tesz a nagy jutalom és a Marcibányi mellékjutalom odaitélése iránt.

Május 8-án, szerdán délután öt órakor nagygyűlés. Tárgyak: 1. Az ünnepies közlés programjának bemutatása. 2. Az osztályok jelentései. 3. A jutalmat nyert pályamunkák jellegű leveleinek felbontása. 4. Szavazás elhunyt tagok arcképeinek a képes-teremben való fölfüggesztéséről.

Május 9-én, csütörtökön déli 12 órakor az igazgatótanács ülése.

Május 10-én, pénteken délután öt órakor nagygyűlési egyes gyűlés. Tárgya: Elnök és másodelnök választása.

Május 10-én, pénteken délután öt órakor tagválasztó nagygyűlés. Tárgyak: Az Akadémia igazgató, rendes levelező és külső tagjainak megválasztása.

Május 12-én, vasárnap délelőtt tíz órakor ünnepies közlés.

TANUGY.

A debreczeni kath. főgymnázium ügye végleges megoldást nyert. Az összes tényezők megállapodása megtörtént s az új főgymnázium építését már a közel napokban a piarista rendházzal egyidejűleg megkezdik, úgy, hogy mindkét kolosszális épületnek még az ősszel tető alá kell kerülni. A kath. egyház-köztség a felügyelő bizottságba már meg is választotta kiküldöttjeit: Dobieczy Sándor, Unger Gusztáv és Mihalovics István személyében. Addig is, míg a főgymnázium felépül, a kultuszminiszter megadta az engedélyt s nyilvánossági jogot a hetedik osztály részére s e célra a négyezer forint állami segílyt már el is küldte. A hetedik osztály szeptemberben nyílik meg.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: Kék asszony.
Szerda: Gyimesi vadvirág.
Csütörtök: Kis alamuszi.
Péntek: A bor (elsőszőr).
Szombat: A bor.
Vasárnap: Madarász.

A bölcös.

Nagynehezen rászánta magát az igazgató s elhatározta, hogy keresni fog a négy kiáltó fogyatkozás közül legalább az egyikre s keres drámai hősnőt. Körültekintett s hol talált volna legközelebb drámai hősnőt, mint Nagyváradon? Nem is kutatott tovább, hanem felléptette előbb Diliben, aztán — most már szerződöttség céljából — Brieux nagyszabású drámájában, a Bölcösben.

A ki emlékszik az első Bölcös előadásra, az tudni fogja, hogy még Paulayné sem volt egészen kifogástalan Laurence: nehéz szerep ez, a mely a leggyakorlottabb színésznőt is próbára teszi. Az érzelmek számtalan árnyalatát kell kifejezésre juttatni s hogy valaki ezt megtehesse, költőre van szüksége: tehetségre, hogy az érzelmeket észrevegye és gyakorlatra, nagy tudásra, hogy azokat ki is tudja fejezni. Ha valaki Laurence-ban fellép, attól joggal többet várunk, mint merészséget.

Sajnos, Kürti Margit nem nyújtott ennél sokkal többet. Tehetsége, még pedig elég szép

reményekre jogosító tehetsége van, a mit a nyáron alkalmunk volt a műkedvelői előadásokon kiemelni. Hanem ez nem elég ahhoz, hogy a kis-asszony rőtön a nagyvárad Szigligeti-Színházban próbálkozzék a Bölcösben és Paulayné után! Nem igen jött tőle a fellépés eszméje, de valószínűleg nem is fogja megköszönni annak, a kitől kapta az eszmét.

Egy balsiker a pálya kezdetén sokat jelent, főleg ha a közönségnek előzetesen mint »ragyogó tehetséget« jelentik be az illetőt. Kürti Margittól mi a magunk részéről ebben a szerepben nem sokat vártunk, de ennek a kevesnek sem felelt meg.

Lépten-nyomon érezhető volt a gyakorlatlanság, mely Laurencenak egész szerepét alig élvezhetővé tette. Mozdulatai gyakorlatlanok, hangjával színezni nem tud eléggé s egyáltalán neki még most nagyon sok a Szigligeti-Színház színpada. Szerencsétlenebbül nem választhatta volna meg első fellépését; Somogyi Károly pedig szintén tehetett volna szerencsésebb választást a hősnő keresése körül. Gyakorlat után szívesen fogjuk látni Kürti Margitot Nagyváradon is; de Paulayné és Balázs Olga után színésznövendéket szerződöttni — ez spórolás, de az előadások jószágán. Szerződöttségét határozottan nem ajánljuk.

A Szigligeti-Színházból nincs kedvünk színésznövendékek gyakorló-iskoláját csinálni.

Raymond szerepét Pataky adta elég jól.

Közönség illő csekély számban; tisztelők részéről obligát virágok és tapsok. K. A.

Változás műsorban. A mára hirdett Kis alamuszi helyett technikai akadályok miatt a *Kék asszony*-t adják az ismert szereposztásban, Székely Irénnel, Amon Margittal, Nyárayval stb. A Kis alamuszi főszerepében Amon Margittal és Nyáray Antallal, csütörtökön kerül színre.

A bor bemutatója. Ritka kedvvel, igazi lelkesedéssel készülnek a színháznál a hét színczélőjára, Gárdonyi Géza megkapó falusi történetére, melynek e hó 10-én, pénteken lesz a bemutatója. A próbák Somogyi direktor gondos vezetése alatt napestig tartanak, mert a szerepek szögdi dialektusának hibátlan betanulása nem kis nehézséget okoz. Ezen a nehézségen is túl vannak azonban most már »A bor« szereplői, akikhez újabb Szarvasi Sándor csatlakozott, ki Czeglédi kovácsot fogja játszani. A többi szerepek az eredeti kiosztásban változatlanul maradtak. (Baracs Imrét) Pintér, (Julit) Erdélyiné, (Esztert) Pintérné, (Matyit) Erdélyi, (Göre Gábort) Füredi, (Durbintsot) Bérczi, (Mihályt) Bognár játssza, a kis Jancsi szerepére Pintér Gyuszikát tanították be.

A Gyimesi vadvirág. Géczy István nagy sikereket ért népszínműve, a Gyimesi vadvirág körül holnap előadásra. A népszínmű női főszerepét Székely Irén játssza, a többi szerep Somogyiné, Lánji Edit, Szarvasi, Peterdy, Füredi és Bérczi kezében van.

REGÉNY-CSARNOK.

Sibilla.

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

88.

Látta a legóriásibb szenvedélyt, a kétségbeesés legnagyobb mértékét előadva — úgy előadva, mit nem lehet utánozni, nem lehet tanulni »Sibilla mit éhettél át, mit tapasztalhattál? Gyermekek voltak kiro tekintettem, hogy lettél ily nagygyá, hogy bámulva nézek fel hozzád s nincs mértékem számodra! A fiatal leány, kit szerettem, szép és bájos volt; de a megjelés,

melyet szemem látnak, túlhalad vakító szépségében, elragadó nagyságában mindent, miről phantasiám valaha álmodott. Ha nem lennél Sibilla s máma látnak, Sibilla el lenne felejtve, képe elhalványulna. Senki mást mint téged Sibilla-Medea, szeretlek.

Talán érzed csalódás? Nem! Nem! Joachim Sibillát nem felejtette el, más leány nem tudott hozzá úgy beszélni mint ő.

A házból hullámzó tömeggel az utcán taláta magát. A hideg esti szél feléje fútt, a gáz fénye rezegett felülről, ragyogtak a csillagok. Vége volt az álomnak. A való világa környezte, ismét szírd talajt érzett lábai alatt.

— Hol lakik Peregrin kisasszony?

Akarata ellenére intézte e kérdést egy mellette elhaladóhoz.

— Peregrin Blanch? hangzott a felelet, hisz ezt mindenki tudja. Hubert-ut 12 szám.

Nem indult azonnal a jelzett irány felé, hanem alá és fel haladt a színház-utcában.

Harc dult belsejében. Nem akarta elismerni a hatalmat, mely újra életébe tolakodott. Mit egykor szenvedett, le volt győzve, Joachim nem az a férfi, ki tört szívvvel szenved. Naggyá lett és mások biztat erejében — miért e gyöngeség? Megérdemli a hűtlen, kit a színpadon látott viszont, ki rég nem gondol reá, ezen meleg édelődést?

A felelet, melyet Joachim adni szándékozott így hangzott Joachim és Sibilla között mindennek vége örökre.

Tehát helyesebb, ha egymás utjából távoznak. S mégis az erős férfias szellem konzervenciája elhatározta, hogy még egyszer lássa. Mint minden más idegen, kifejezi neki hódolatát melyet mint művésznő megérdemel; tudja meg, hogy ifjúságának barátja közelében volt, látta nagyságában s csodálattal áldozott. Hidegen, ki mértén akart tőle elválni örökre s gondolatainak megparancsolta, hogy sohase térjenek vissza Sibilla-Medeához.

A 12. szám ablakai fényesen ki voltak világítva. Egy figyelő még hangokat is hallhatott volna, ha az ablak alá állt volna

Csengetett. Egy portás nyitott ajtót.

— Itt lakik Peregrin kisasszony?

— Szolgálatjára.

— Egyedül van?

— Ma este fogad. Fel akar fáradni uraságod?

— Ki van fenn? kérdé a sajtáságos látogató röviden.

— Az előkelő világ. Dagobert herceg, Fior del Lago grófné, Breida kapitány és még sok más. Kihez van szerencsém?

— Jó éjszakát, mondá Joachim s megfordult, és elhagyta a házat.

— Ilyen társaságba nem tolakodom, gondolta. Mi keresetem is volna a színésznőnél.

Mégis körülbelül egy óráig fel s alá szaladt az utcán, megtekintette úgy a fogatokat, melyek tulajdonosokaiért jöttek, mint az urakat, kik saját lábukat használva hagyták el a házat. Mig az ajtó be nem zárult s a világosság el nem tünt, nem ment vendéglőjébe.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király az angol kisasszonyok zárdájában.

Budapest, május 6. (Saját tud. táv.) Ő Felsége, ma meglátogatta az angol kisasszonyok zárdáját. A kolostorban *Wlassics Gyula* miniszter fogadta. Jelen voltak: *Schlauch* Lőrincz bibornok, *Hornig*, *Dessenffy* és *Kohl* Medárd püspökök és *Almássy* főnöknő.

A király legelőször a templomba ment, hol fehér ruhába öltözött leánykák fogadták.

Azután jelentették ő Felségének, hogy a zárdának hétszázhusz növendéke van. Megtekintették a Szűz Mária kegyszobrárt, melynél nemrég Mária Terézia imádkozott. Majd a fizikai természet szemlélték meg,

hol a növendékek ügyes és kedves kísérleteket mutattak be ő Felségének.

A falra vetették ő Felsége arcképét a következő körirattal:

— »A legelső magyar ember a király!« Majd a fonografot mutatták be s nagy volt a meglepetés, mikor a legelső szavakat produkálta, melyek ezek voltak: »Éljen a király!«

Elragadtatva szemlélte ő Felsége és kísérete a remek díszítést, melynek minden kis része egy-egy kedves figyelem, egy-egy poétikus gondolat volt. Az intézet gyönyörű berendezésének megtekintése után ő Felsége legnagyobb meglepedésének adott kifejezést a tapasztaltakért s melegen megköszönte az intézet vezetőségének gyöngéd figyelmét, — ezután elhagyták az intézetet.

Vilmos császár és a képviselők.

Budapest, május 6. (Saj. tud. táv.) Berlinből távirják, hogy Vilmos német császárnak ma előterjesztették azt az óhajt, hogy a képviselők napidijakat kapjanak, mire Vilmos császár azzal felelt:

— Csak még az kellene! Nem akarom! Nem! És nem kell, hogy ezek a svihákok napidijakat kapjanak!

A különös nyilatkozat miatt interpelláció lesz s erős támadásra készülnek. A képviselők elégtételt fognak követelni.

Letartóztatott bankóhamisitók.

Bécs, máj. 6. Bessener bankóhamisitó letartóztatásával kapcsolatosan a Bienna mellett levő Franz-Josefsfeldben négy odaváló embert tartóztattak le. Nevök: Meng András, Vetter Fülöp, Hermann Jakob és Leintenberg Keresztély. (M. T. I.)

Vadnay Andor temetése.

Budapest, május 6. (Saját tud. táv.) Ma helyezték örök nyugalomra Vadnay Andor tetemeit. Óriási közönség vett részt a végtiszteleten, melyen a kormányt *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter képviselte. A koporsót szebbnél-szebb és rengeteg koszoru borította.

Egy őrjüngő garázdálkodása.

Grenna, (Svédország) május 6. Az ideggyógyító-intézetben egy beteg örütségi rohamában megtámadta az intézet tulajdonosnőjét és leányait, az egyik leányt megölte, kettőt pedig ugyiszintén a tulajdonosnőt megsebesítette. Az asszonyoknak segítségükre siető férfiak közül az őrjüngő ötöt súlyosan megsebesített. Csak nagynehezen sikerült az őrjüngőt megfékezni. (M. T. I.)

Szigligeti-Színház.

Folyószám 198.

Idénybér. 191 sz.

Nagyváradon, kedden, 1901. május 7-én

Kék asszony.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

De la Hongnette báró — — — Nyáray Antal
Jolán, neje — — — Székely Irén
Kantló fogadós — — — Bérczi Gyula
Pizsonné, fogadósné — — — Benkő Jolán
Pierre, halászegény — — — Pintér Imre
Teréz, Kantló Huga — — — Ámon Margit

Miraszol, esendőrkapitány — — — Deésy Alfréd
Matürin anyó — — — Tóváry Anna
Mariol, eseléd — — — Lányi Edith

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Érkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap szerdán, május 8-án

Gyimesi vadvirág.

Népszínmű.

KOZGAZDASAG.

Czukorrépa művelési eszközök bemutatása.

Clayton és Schuttlevort gépgyárosok e hó 11-én, azaz szombaton délelőtt 9 óraker a nagyváradi latin szertartású káptalan iklódi gazdaságában (Nagyvárad mellett) a legújabb fajta czukorrépa művelési eszközöket működésben be fogják mutatni,

Csak a gazdaközönségnek teszünk szolgálatot, midőn ezen eszközök bemutatására figyelmüket felhívjuk, annál is inkább, miután a czukorrépatermelés vármegyénkben kezd nagyobb lendületet venni.

Minélfogva a t. gazdaközönséget ezen műveletek megtekintésére meghívjuk, hogy mentül számosabban tekintsék meg azt.

Nagyvárad, 1901. május 6,

Biharmegyei gazdasági egyesület
Elnöksége.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, május 6.

Buza októberre	— — — — —	7.81
Buza áprilisra	— — — — —	7.75
Tengeri	— — — — —	5.40
Rozs okt.	— — — — —	6.92
Zab ápr.	— — — — —	6.47
Káposzta, repezo, aug.	— — — — —	—

Értéktőzsde.

Budapest, május 6.

Osztrák hitel	— — — — —	721.75
Magyar hitel	— — — — —	728.50
Allamvasut	— — — — —	690.—
Rimamurányi	— — — — —	528.50
Magyar jelzálog	— — — — —	466.—
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. május 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	117.50
Magyar koronajárdék	— — — — —	93.10
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/8%	— — — — —	120.75
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2/8%	— — — — —	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	118.50
Magya iföldtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	93.25
Horvát-szlavónföldtehermentési kötvény	— — — — —	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcson	— — — — —	174.—
Tiszszabályozásás szegedi sorsjegyek kölcson	— — — — —	141.—
Oasztrák járdék papirban	— — — — —	98.25
Oasztrák járdék ezüstben	— — — — —	97.80
Oasztrák járdék aranyban	— — — — —	117.60
Oasztrák korons járdék	— — — — —	97.25
Oasztrák államsorsjegyek	— — — — —	141.—
Oasztrák magyar bank részvény	— — — — —	16.75
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	690.—
Oasztrák hitelintézet részvény	— — — — —	687.50
Párisi vista	— — — — —	95.62
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	19.07
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.52
London vista	— — — — —	240.30
20 márkás arany	— — — — —	23.52

A szerkesztőjét feloldó:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NAGYVÁRAD.

CSAK EGY NAP!

Pénteken, május 10-én.

BARNUM & BAILEY. A világ legnagyobb látványossága.

Óriási amerikai mutatvány.

50 év óta Amerika büszkesége

jelenleg a Continensen körutazást tesz

67 órás, saját külön e célra épített vasuti kocsiával, mely 4 teljes vonat képez. A teljes „Ensemble” 12 hatalmas sátor-pavillonban lesz kiállítva, melyeknek legnagyobbika körülbelül 12.000 kényelmes ülőhelyet foglal magában.

Naponta 2 előadás, délután 2 és este 7 órakor. a megnyitás 1 1/2 órával az előadás előtt történik, hogy a nagy közönségnek alkalma legyen az élő csodáemberket, a három elefántcsordát és a kettős állatsereget megtekinteni.

70 gyönyörű lónak egy „Manege”-ban való elővezetése. 400 kitüntetett lónak kiállítása. 3 oszoda legkitünőbbben idomított elefántnak 3 porondon egy időben való elővezetése. 20 nemzetközi némajátékos bohóc.

Egy igazi világkiállítás modern látványokkal. Cirkusz. Hippodrom. Állatsereglet. Idomított állatok kiállítása.

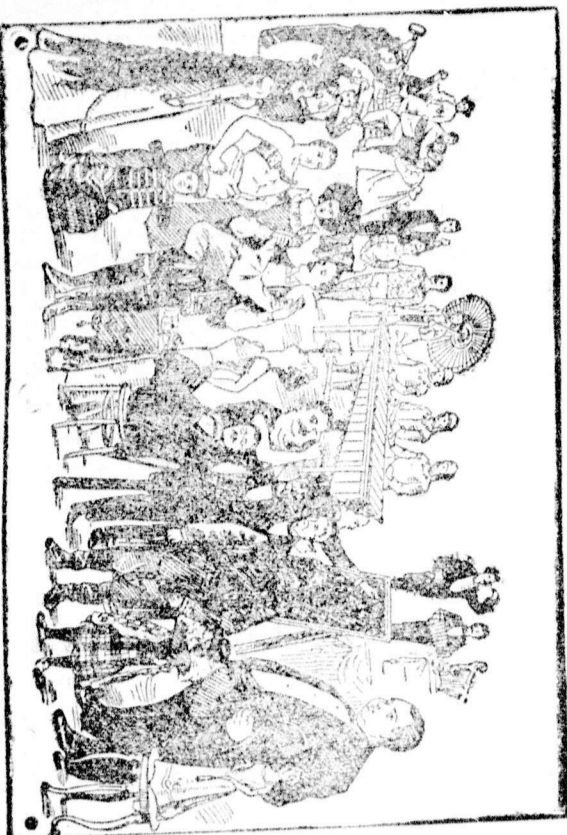

Számítatlan, összehasonlíthatatlan és utánozhatatlan, vakmerő, félelmet nem ismerő mutatvány. A fellépő művészeknek mindegyike mester a maga szakmájában. Minden művész egy csillag. Az arénában bemutatott mutatványok mindegyike egy-egy meglepetést képez. Minden valóban egészen új, tökéletes és eddig még soha sem lett bemutatva.

Emberi elme által elgondolható leghatalmasabb és legnagyobb látványosság. 3 nagy lovas mutatvány bemutatására szolgáló „Manege”-ban, 2 hatalmas szinpaddal és egy majdnem műtárgyban hosszúságú futópályával, 3 óriási terjedelmű legkoraszati lérséggel.

egy egész állatsereglet, idomított vadállatokkal.

Mindenféle fajtaú versenytartás, erőművészeti mutatványok, légnútrészt, a földön és levegőben való tornaművészet bemutatása és új meglepetések. A bajnokok erejének megfeszítő igyekezete az ügyesség által elért rekordok megdöntésére.

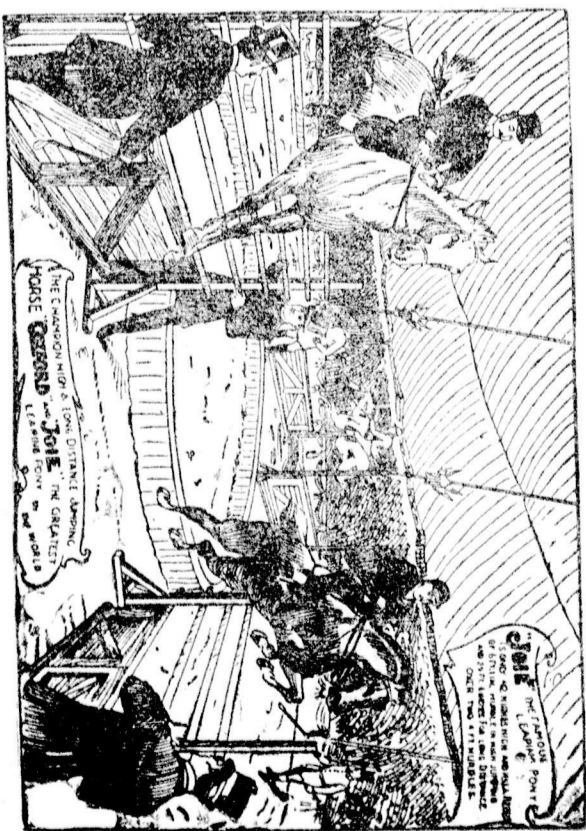
Törpék, tetováltak, kardnyelők, egy hólyg hosszú hajjal s teljes kórszakkállal, egy kutya-fejű gyermek, kéz nélküli emberek, jonglőrök, 1000 eredeti különös dolog és csodálatra méltó előadások. Egy majdnem vég nélküli sorozata a legújabb produkcióknak, melyek felélmel megvéló mutatványok, melyek eddig sehol sem voltak láthatók s melyek most legelőször lesznek a közönségnek bemutatva.

1000 férő, asszony s ló.

Hejyárak az ülések fekvése szerint: Belépés ülőhelyre 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill., zártszék 4 kor., fentartott-hely 5 kor., páholy-szék 6 kor.

A helyek mind számozva vannak az 1 kor. 20 fill. és a 2 kor. 50 fill. helyek kivételével. A jegyek megnyitáskor a bejáratnál kaphatók. 10 éven aluli gyermekek az összes helyeken, kivéve az 1 kor., 20 fill. helyet, a felet fizetik, elővétele csakis 5 és 6 koronás helyre, az előadás napján, a jegyelánstól kezdve szintén kaphatók.

Jegyek előre vathatók: LÁNYG JÓZSEF könyvtárosságnál, sében Kóntesza (Bimancsaj-ház).

Egy belépő-jegy az összes hirdetett látványokhoz és egy ülőhelyre érvényes.

Előadások KARCOZAGON május 9-én, DEBRECZENBEN május 11. és 12-én tartatnak.

FIGYELMEZTETÉS: Óvakodjunk hamis hirdetésektől!

BARNUM és BAILEY hivatalos vezetője vagy csodák könyve és az előadások műsorának első fedőlapján Barnum és Bailey urak arcképei láthatók. Mindkettő a hivatalos látképes levelező-lapokkal együtt a sátrak belsőjében kapható. Minden más új hirdetés nem hivatalos és így nem pontos.

Csakis valódi hirdetményeket vegyünk!